

EN ZIE: DE SCHAARTECHNIEK

De gymzaal van Ha Dong, een buitenwijk van Hanoi, heeft betere tijden gekend. De okergele verf bladdert van de muren af en de plastic stoelen van de tribunes zijn al in geen tijden afgestoft. Toch worden hier vandaag, in het tweede weekend van november, de kampioenschappen Vovinam Viet Vo Dao van Hanoi gehouden.

Tekst: Ghislaine van Drunen. Foto's: Sébastien Löffler

LICHAAM & GEEST

'Vovinam' werd in 1938 geïntroduceerd door de uit Hanoi afkomstige Nguyen Loc (1912-1960). Hij had jarenlang verschillende traditionele Vietnamese verdedigingssporten en Oosterse filosofieën bestudeerd. In Vovinam combineerde Nguyen de onderdelen die hij het beste vond passen bij het Vietnamese volk. Zo zijn Vietnamesezen over het algemeen klein en tener. Snelheid en het gebruik van de kracht van de tegenstander werden daarom essentiële elementen van Vovinam. Alle delen van het lichaam worden getraind en er wordt zowel met als zonder wapens gevochten. Belangrijker nog dan de lichaams-training is die van de geest. De basis van Vovinam ligt in de Yin-en-yang-theorie ('Am-Duong' in het Vietnamese). Volgens deze in Azië wijdverbreide filosofie ontstaat alles uit de interactie tussen yin (negatieve energie) en yang (positieve energie). Vovinambeoefenaars claimen controle te krijgen over deze energiestromen: in hun lichaam én hun geest. Het is meer dan een sport, het is een levensstijl, aldus degenen die zich er in bekwamen. >>>

<<< De 'schaarteknik' is één van de meest spectaculaire bewegingen in Vovinam Viet Vo Dao. De mannen die deze vrouw in haar 'beenschaar' gevat heeft, liggen over enkele seconden op de grond.

Zo ook Bui Tuan Dat, een 26-jarige IT'er die Vovinam Viet Vo Dao twaalf jaar geleden ontdekte. Tijdens de kampioenschappen van Hanoi is hij scheidsrechter, herkenbaar aan zijn lichtblauwe bloes en rode stropdas. 'Van Vovinam word ik een beter mens. Ik leer de vijand in mijzelf te bestrijden, mijn slechte eigenschappen. Ik vergeet er mijn zorgen mee en word sterker. Zowel geestelijk als lichamelijk.' Bui noemt zichzelf professioneel Vovinambeoefenaar, al kan hij er niet van leven. Met zijn werk in de IT verdient hij zijn brood, maar zijn hart staat geheel in dienst van de vechtsport. Hij geeft als coach gratis les. 'Eén van de beginselen van Vovinam is kennis doorgeven. Daar hoor je geen geld voor te vragen.'

GEVECHT & PERFORMANCE

In de beschimmelde hal van Ha Dong hebben zich inmiddels negentien teams verzameld, uit de verschillende districten van Hanoi en dorpen rondom de stad. Allemaal dragen ze het karakteristieke, koningsblauwe uniform. De kleur van hun band laat zien welk niveau deelnemers hebben. Lichtblauw hoort bij het laagste niveau, wit bij het hoogste. In ieder team zijn er ervaren en minder ervaren vechters. Sommigen zijn bovendien gespecialiseerd in gevechten, anderen in performance. Het eerste onderdeel van het toernooi bestaat uit één-op-ééngevechten, in meerdere gewichtscategorieën, zowel voor mannen als voor vrouwen. Het tweede deel bestaat uit het zo goed mogelijk uitbeelden van de talloze

technieken die Vovinam rijk is. Deze demonstraties worden door gemengde teams gegeven, van gemiddeld vier mensen. Onder de deelnemers van de kampioenschappen van Hanoi worden de beste gekozen. Zij mogen in het stadsteam, dat in december zal meedoen aan de regionale kampioenschappen. Daaruit worden weer de sporters gekozen die naar de nationale kampioenschappen gaan. En dááruit komen uiteindelijk de atleten voort die volgend jaar naar de Southeast Asian Games in Indonesië worden gestuurd, waar Vovinam Viet Vo Dao voor het eerst een officiële sport in de competitie zal zijn. Van deze hoge inzet is nog weinig te merken onder de aanwezigen in Hanoi. De sfeer is ontspannen. Tijdens alle aankondigingen en de presentatie van de teams wordt volop gekletst, en niet alleen door het publiek. Pas als het Vietnamese volkslied krakend door de luidsprekers schalt, gaat iedereen staan en wordt het stil in de hal. Zodra de muziek voorbij is, worden de gesprekken hervat.

SOLIDARITEIT & PATRIOTTISME

De meeste deelnemers aan de competitie zijn studenten. Onder deze groep is de sport erg populair. Bijna iedere universiteit heeft een club, die meestal ook toegankelijk is voor niet-studenten. Eén van de grootste in Hanoi is die van de Vietnamese Academie voor Diplomatie. Le Hai Binh (37), zelf oud-student van de academie en inmiddels werkzaam bij het ministerie voor Buitenlandse Zaken, is er

coach. Drie avonden per week geeft hij trainingen. Daarnaast is hij medeorganisator van de kampioenschappen van Hanoi en voorzitter van de jury in het performance-onderdeel.

Volgens hem is Vovinam zo populair in Vietnam omdat het bij de Vietnamese volksaard past.

'Solidariteit en patriotisme zijn belangrijke waarden voor Vietnamesezen', zegt hij. Die vind je terug in deze sport.' Le wijst op de manier waarop beoefenaars elkaar groeten: een buiging met de rechterhand op het hart, waar het logo van Vovinam op het uniform staat. Dit bestaat uit een afbeelding van Vietnam in het Yin-en-yangteken. 'We dragen ons land in ons hart', zegt Le. 'We hebben Vietnam altijd met ijzeren hand verdedigd, maar we zijn ook barmhartig. De blauwe kleur van het Vovinamuniform symboliseert onze vredeswens.'

SPRINGEN & VLIEGEN

Alle symboliek ten spijt, blijft Vovinam een vechtsport en gaat het er tijdens die gevechten soms hard aan toe. Deelnemers dragen dan ook beschermende kleding over hun blauwe uniform – en een beetje. Menigeen moet de mat tijdelijk verlaten om een bloedneus te laten stelpen door de trainer die aan de zijlijn staat. De aanmoedigingen van de supporters op de tribune – uitsluitend Vovinamleerlingen die per district of dorp bij elkaar zitten – zorgen ervoor dat de spanning stijgt in de gymzaal. Zij roepen, joelen, fluiten en klappen continu. En ze hebben allemaal hun mobiele telefoon in de aanslag om filmpjes en foto's te maken van de spectaculaire bewegingen.

Eén van de meest indrukwekkende is de schaar-techniek. Hiermee kan iemand tot drie tegenstanders in één keer omver gooien. Meerdere demonstratieteams voeren dit kunstje uit, maar één van de vrouwelijke deelnemers blinkt er in uit. Eén soepele sprong en een fractie van een seconde lijkt ze te zweven, terwijl haar benen zich als een schaar om de nekken van haar drie mannelijke tegenstanders sluiten. Ze vallen om. Ondertussen rolt zij soepel over hen heen en staat met een grote glimlach op, waarna ze buigt naar de jury. Aan het einde van de dag staat ze op het krakkemikkige podium met een bos bloemen. Het is goed mogelijk dat zij volgend jaar op een ander podium staat. In een ander Aziatisch land. In een Indonesische zaal waar de vers aangebrachte verf op de muren glanst. Het oude gymnasium van Ha Dong in Hanoi zal dan heel ver weg lijken. ■ ■ ■ ■ ■

